

SŁOWO

Wilno, Sobota 9-go lutego 1924 r.

NUMERATA miesięczna z dostawianiem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 500000 zagranicą 1000000. Konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnościowej Nr. 80.259. Cena pojedynczego N-ru 250000 mr.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

CENA OGŁOSZEN Wiersz milimetro wy jednonospaltowy na str. 2-iej i 3-iej 300000 mk. za tekstem 100000 marek Najmniejsze ogłoszenie 1000000 m. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. W nr. świątecznych o 25 proc. drożej

Konspiracje oficerskie.

Rok 1924 przyniósł nam zaakcentowanie potępienia politycznych tajnych organizacji w armji. Jest to w zasadzie tak słuszne, jasne i proste, że napózór nie nadaje się do dyskusji. Ale ponieważ takie tajne organizacje w naszej armji istnieją, publicysta polski poferowaniu na nie wyroku potępienia, powinien jednak udzielić chwili swego zastanowienia przyczynom tego niernormalnego zjawiska.

Odpowiedź nasza, nieoparta na względach polityki bieżącej będzie odpowiedzią pesymistyczną. Organizacje tajne w armji polskiej istnieją, gdyż przyczynia się do tego nasz ustrój państwowy, mianowicie republikański ustrój Polski.

Piękna dewiza, wypowiedziana niedgdy we Francji, że armja jest wielkim niemową, nieznacza wyeliminowania armji z polityki wewnętrznej; nieoznacza żądania, aby korpus oficerski nie interesował się interesami kraju i nie posiadał swoich własnych przekonań w sprawie dobra publicznego. Przeciwnie. Cała elekwencja owego pięknego porównania wielkiego niemowy, polega na preeliminowaniu poczucia oficerskiego obowiązku, pojętego w ten sposób, że dla służenia immanentnym wymogom dobra państwowego, oficer zrzeka się uczestnictwa w partyjnym życiu politycznym. Państwo każde posiada przecież dobra przez nikogo nie kwestjonowane, jak np. praworządność, powaga władzy, spokój wewnętrzny, autorytet na zewnątrz. Tym właśnie dobrom oficer poświęcić musi swą pracę i życie. Stoją one ponad programami partyj, ponad polityką, w jej ścisłym znaczeniu.

Dlaczego jednak potrzeba tego rozgraniczenia rosta we Francji i dlaczego powtórzyła się u nas? Rzecz zupełnie jasna. Republika posiada co prawda program utrzymania tych dóbr państwowych, ale nie posiada instytucji, która by je symbolizowała, je ucieleśniała. Dobra te nie są reprezentowane przez żadną instytucję republikańską, jako ponadpartyjne, gdyż instytucja prezydenta jest nieodłączna od swego partyjnego pochodzenia.

Cała treść życia politycznego jest w republice więcej personalną, niż w monarchji. Programy merytoryczne ustępują wobec pytań: czy prezydentem będzie Zamiatycki czy Narutowicz? Walka o władzę naczelną i oddanie jej w ręce jednej z partyj staje się *leit-motivem* życia partyjnego w Republice. Jakże więc chcąc, żeby oficer nie nie chciał wiedzieć poza prezydentem Piłsudskim czy prezydentem Trąpczyńskim, kiedy całość politycznych zagadnień mieści się właśnie w walce pomiędzy prezydentem Piłsudskim, a kandydatem na prezydenta Trąpczyńskim, czy też naodwrot?

Dla reprezentowania owych ponadpartyjnych wartości państwowych konieczną jest instytucja permanentna. Jest nią monarchja. W żadnym razie nie jest nią republika, ze swoim prezydentem, instytucja wogóle bez treści. I fakt ten stanowi pierwszą okoliczność łagodzącą istnienia organizacji tajnych wśród oficerstwa polskiego.

Również okoliczność łagodzącą stanowi ten fakt, że dopóki istnieje w Polsce Republika, dopóty wybór prezydenta, zależąc będzie od organizacji tajnych. Należymy do tychże tak licznych w Pol-

sce dzienników, które z żadną organizacją tajną żadnego kontaktu nie mają, dlatego może właśnie potrafimy tę oczywistą prawdę dostatecznie głośno powiedzieć. Tak jest, każdy wybór prezydenta w Polsce będzie zawsze zależał u nas od przeróżnych politycznych organizacji tajnych prawicowych, centrowych i lewicowych. *) Zawierając więc swoje organizacje tajne, oficerowie nie wymyślają nic nowego, ale przejmują tylko metodę pracy, za pomocą której decyduje się w Polsce o najistotniejszych jej potrzebach.

Uprzedzając ewentualne niełojalne interpretacje, oświadczamy z największym naciskiem, iż nie myślimy bynajmniej zachęcać nikogo do należenia do konspiracji ani cywilnej, ani wojskowej; nie chcemy też bynajmniej się przyczynić do obniżania skali tego słusznego oburzenia i potępienia konspiracji wojskowych, które stało się aktualne i potrzebne. Przemawialiśmy nie dydaktycznie, ale historycznie i obiektywnie. Naszym zdaniem przekształcenie armji na wielkiego niemowę, może się odbyć tylko drogą wyeliminowania owych odrębnych, niewzruszonych dóbr państwowych, a których mówiliśmy, z ogółu zagadnień politycznych. Jest to zdaniem naszym niemożliwe w ustroju republikańskim. Dopóki będzie u nas republika, dopóty istnieje będzie podział armji na zwolenników poszczególnych kandydatów na prezydenta, a co za tem idzie zawsze będą miały miejsce próby kolektywnego ingerowania oficerów do życia politycznego.

Cał.

Mniemaliśmy, iż po dwuletnim doświadczeniu zdawało się że wszystkie stronnictwa polskie doszły do przekonania jak dalece zgubną dla Polski jest akcja osadnictwa wojskowego. Wszystkie błędy, które tkwiły w jej założeniu i wykonaniu sprawiły, iż zaliczać tę akcję musimy do na bardziej dla Polski szkodliwych czynników historycznych.

W mniemaniu naszym, iż stronnictwo polityczne oceniają już dzisiaj fatalne konsekwencje tego wielkiego błędu, jakim była ustawa z 10 grudnia 1921 r. utwierdzały nas głosy zwolenników wszystkich stronnictw przeciw tej akcji, która też jednomyślnie jest potępiana w Wilnie. To też z niemałym zdziwieniem odczytywaliśmy artykuły „Gaz. Warszawskiej” o zjeździe osadników wojskowych w Warszawie, redagowane z nadzwyczajną szuflacją ze sprawozdań tych dowiadujemy się, że któryś z osadników oświadczył że Polska powinna naśladować Litwę Kowieńską, które to Państwo dla swoich osadników wojskowych jeszcze więcej ziemi przeznaczyło.

Litwa Kowieńska ziemię tę zagabiła u nas, a Polaków, — osadnictwo wojskowe na Litwie prowadził się wyłącznie kosztem własności polskiej i pochwalanie takiego stanu rzeczy, cytowanie w charakterze wzoru do naśladowania stanowi fakt, który gdybyśmy byli pismem narodowo-demokratycznym nazwalibyśmy z dziesięć razy przestępstwem, albo i zdradą narodową.

Ponieważ jednak pismem nar.-dem. nie jesteśmy, ograniczamy się do próby, wnoszonej imieniem nieszczęśliwej ludności polskiej na Kowieńszczyźnie, aby pozbawienie ich mienia przez rząd Kowieński nie było w Warszawie podnoszone jako wzór do naśladowania.

Bomby w Kownie nie było.

BERLIN, 8 II. (tel. wł.) Litewska agencja prasowa zaprzecza pogłoskom podanym przez Pat'a o wybuchu bomby w operze kowieńskiej. W Kownie nie dokonano żadnego zamachu.

*) Nie chcemy przez to powiedzieć aby każdy kreowany prezydent miał być odrazu członkiem jakiejś konspiracji, albo jej bezpośrednim narzędziem.

Dnia 7 lutego r. b. woźny

Wileńskiego Banku Rolniczo Przemysłowego I-szego Oddziału Miejskiego zgubił

w Kasie Krajowej 10 listów Zastawnych Wileńskiego Banku Ziemskiego w odciśniętych 1000 Rb. Niniejszem podajemy do wiadomości publicznej, iż numery i serje tych listów są nam znane i zostały podane do wiadomości Wileńskiego Ziemskiego Banku.

Znalazca listów zechce je zwrócić Wileńskiemu Bankowi Rolniczo-Przemysłowemu I Oddział Miejski ul. Wielka 73 za

sowitem wynagrodzeniem.

TELEGRAMY.

Skład personalny Państwowej Rady.

Według relacji „Echa Warszawskiego” w skład osobowy Rady Oszczędnościowej wejść mają senatorowie: — Banaszek, Kasznica, Zdanowicz, — posłowie: Moraczewski, Osiecki, Romocki, Thugutt; przedstawiciele społeczeństwa: Drzewiecki, Janowski, Fudakowski, Kulesza, Kucharzewski, Rybarski, dr. Rząd, Sułowski, Tołłoczko i Tomaszewski. Rada ta jest organem doradczym przy Nadzwyczajnym Komisarjacie Oszczędnościowym.

Votum ufnosci dla Poincar'e'go.

WARSZAWA, 8 II. (Tel. wł.) „Kur. Por.” donosi z Paryża. — W sprawie udzielenia rządowi pełnomocnictw do wydawania dekretów w sprawach finansowo-gospodarczych. Poincar'e postawił kwestję zaufania. Za rządem padło głosów 333, przeciwko rządowi 206. Większość rządowa zmniejszyła się znacznie, ale rozporządza jeszcze 127 głosami przewagi.

Areszty wśród petersburskiego kupiectwa.

MOSKWA, 8 II. (PAT) Z Leningradu donoszą o licznych nowych aresztowaniach. Według oficjalnych źródeł zostało aresztowano około 300 aferzystów czarnogieldziarzy i szulerów. Aresztowania przeprowadził Główny Urząd Polityczny. Aresztowania te są dalszym ciągiem systematycznego niczenia handlu prywatnego, którego skutki dają się już odczuwać w zupełnym zastoju handlu detalicznego.

Sprawa P. P. P.

Wczoraj został aresztowany generał Macewicz, b. szef lotnictwa, należący, jak wykazało śledztwo, do rady naczelnej PPP. Generał Macewicz jest najwyższej rangi oficerem służby czynnej, który brał udział w tej wyrotowej organizacji.

Pogrzeb Wilsona.

BERLIN, (AW). Pogrzeb Wilsona odbył się między godz. 3 a 5-ą. Modlitwy żałobne odprawione w bibliotece, w której Wilson codziennie pracował. W uroczystości tej uczestniczyło 60 osób, między innymi prezydent Coolidge. Trumnę z biblioteki wyniosło 6 żołnierzy, którzy złożyli zwłoki na zwyczajnym karawanie. Asystę karawanu stanowili koleździ i uczniowie Wilsona. Po złożeniu zwłok do grobowca odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne w kaplicy św. Piotra i Pawła.

Skład Sowieckiej Rady Ochrony Pracy.

MOSKWA, 8 II (PAT). Rada Komisarzy Ludowych zatwierdziła następujący skład Rady Ochrony Pracy—Przewodn. Kamieniew, członk. Ciurupa, Sokolnikow, Dzierżyński, Krasin, Trocki, Tomski, Piatakow, Krzyżanowski i Rudziulag.

Zapowiedź dobrych stosunków anglo-francuskich.

PARYŻ, 8 II (PAT). Prasa wyraża zadowolenie z powodu stanowiska, jakie zajął Mac Donald w sprawie wywiadu Lloyd George z przedstawicielem dziennika „New York World”. Dzienniki układają w związku z tem pomyślnie wróżby o przyszłych stosunkach francusko-angielskich, ustalając paralele między tem zachowaniem się Mac Donald, a jego oświadczeniem, dotyczącym współpracy obu krajów. Petit Parisien Zaznacza, że

intryga Lloyd Georges'a stała się kamieniem probierzym w stosunkach francusko-angielskich.

Ostrzeżenie.

PRAGA, 8.2. (Pat). Przemawiając w komisji do spraw zagranicznych Izby—Kramarz wyraził zadowolenie z powodu sojuszu zawartego między Francją a Czechosłowacją. Kramarz zaznaczył, że prawdziwie demokratyczne Niemcy są jedyną gwarancją pokoju w Europie. Dopóki jednak prawicowe partje w Niemczech żywią zamysły odwetu, sąsiadujące z Niemcami państwa muszą dbać o zapewnienie sobie bezpieczeństwa drogą sojuszu. W dalszym ciągu swego przemówienia Kramarz krytykował uznanie Sowieców przez Mac Donald, zapewniając, że Rosja Sowiecka zgoutje Anglii takie same rozczarowanie, jakie przyniosła Niemcom. Kramarz przestrzega Czechosłowację przed naśladowaniem Anglii.

Clemenceau o rewelacjach Lloyd George'a.

PARYŻ, 8.2. (Pat). W związku z rewelacjami Lloyd Georges'a, Clemenceau oświadczył współpracownikowi „Intracigeant”, że są to jedynie wymysły pochodzące z fantazji. Tajny układ, który nie był znany Kongresowi Amerykańskiemu, mówił Clemenceau, nigdy nie mógłby być prawomocnym, Clemenceau dodał, że jeżeli ktoś posiada taki dokument, to on gotów zapłacić całą sumę odszkodowań.

Tłumaczenie Lloyd George'a.

LONDYN, 8.2. (Pat). Dziennik „Star” podaje, że Lloyd Georges ogłosił już wyczerpującą odpowiedź na wywiad ze Spenderem, autorem sprawozdania z wywiadu z Lloyd George'em, na ogłoszenie którego nigdy nie dał pozwolenia. Spender zdaniem Lloyd Georges'a zatelegrafował do Ameryki bałamutnie przekręconą treść rozmowy prywatnej.

Nieporozumienie na tle specjalnych pełnomocnictw w Niemczech.

BERLIN, 8 II. (PAT.) Między rządem i parlamentem wyłoniła się w związku z zamierzonym wydaniem 3-go rozporządzenia o podatkach pewna różnica zdań w sprawie przewalutowania hipotek i innych zobowiązań. Główna Komisja Parlamentu jest zdania, że najważniejsza część tego rozporządzenia powi na być załatwiona na plenum Reichstagu. Rządowi natomiast zależy na natychmiastowym przyjęciu rozporządzenia.

W kołach parlamentarnych sądzą, że sprawa ta będzie w najbliższych dniach załatwiona kompromisowo. Rząd jest jednak zdecydowany w razie nieosiągnięcia porozumienia wydać wspomniane rozporządzenie opierając się na ustawie o pełnomocnictwach.

Teatr Wielki

Dziś i jutro
Występy znakomitych artystów warszaw.
Kazimierzy Niewiarowskiej i
Władysława Szczawińskiego
W sobotę 9-go lutego w niedzielę 10 lutego
„Królowa fal” | „Doryna”

Teatr Polski

D Z I S i jutro
Występy Juliusza Osterwy
w sztuce Szalawskiego „Ptak”

Rozciągnięcie ustawy o obowiązkowej służbie wojskowej na G. Śląsku.

WARSZAWA, 8.2. (Pat). Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu przyjęto w drugim i trzecim czytaniu ustawę o rozciągnięciu na wojew. Śląskie ustawy o państwowej służbie cywilnej oraz ustawy o zakazie wywozu ropy, poczem przystąpiono do trzeciego czytania ustawy wojskowej.

Pos. Biniszewicz (PPS) stawia wniosek by wobec uchwalonej już przez Sejm Ustawodawczy w 1920 r. ustawy zwalnającej mieszkańców G. Śląska na 8 lat od przymusowej służby wojskowej, w armji pozostawali narazie ci słazacy, którzy dobrowolnie chcą w niej służyć.

Pos. Korfanty z naciskiem podkreśla, że wszystkie poważne organizacje młodzieży polskiej wyraziły życzenie, aby ją pod względem służby wojskowej zrównano z młodzieżą całej Rzeczypospolitej. Pos. Kwiatkowski stwierdza, że cała ludność śląska, wszelkie stronnictwa domagały się służby wojskowej dla słazaków i sejm śląski powziął odpowiednią uchwałę. Pos. Roguszczyk (NPR) oświadcza, że klub jego jest również za tą ustawą.

Przyjęto rezolucję komisji wzywającą rząd do poboru rekruta na wszystkich obszarach G. Śląska, na których w myśl uchwały Sejmu Ustawodawczego z r. 1920 nie przeprowadzono tego poboru. Ustawę przyjęto w trzecim czytaniu wśród oklasków i okrzyków na cześć armji.

Następnie przystąpiono do sprawy rewidycji kociołków na Wchodnie.

Wywiad z W. ks. Cyrylem Włodzimierzem.

BERLIN, 8 II. (tel. wł.) „Rul“ donosi z Londynu o wywiadzie jaki miał współpracownik „Daily Express“ z W. ks. Cyrylem Włodzimierzem. — Rosja — powiedział Wiks. — potrzebuje na głowę państwa cesarza, któryby był przedstawicielem całej potężnej władzy. Terror proletariacki bolszewików długo utrzymać się nie może. Chłopi i robotnicy rosyjscy utracili już wszelkie zaufanie do rządu sowieckiego, który gnębi ich terrorem, to znów stara się zjednać obywateli. W Rosji zawsze, od wieków, był car i car pozostanie duchowym przewodnikiem całego narodu. Jeżeli ojciec ten postępował czasami nieodpowiednio, to jednak zawsze bronił interesów całego kraju. Władza carska miała swój olbrzymi wpływ na wyobraźnię chłopów rosyjskich, a wyobrażenia wśród mas rosyjskich włościan odegrzywa olbrzymią rolę. Należy więc wykorzystywać wszelkie czynniki, ażeby wywołane państwo sprowadzić ponownie na dobrą drogę.

W. ks. Cyryl oświadczył, że ma niepłodną nadzieję powrócić do Rosji jeszcze w przeciągu roku bieżącego.

Wiadomości agencyjne.

— Komisja Ligi Narodów do spraw redukcji zbrojeń ukończyła swe prace. Postanowiono przekazać do zbadania I-szej Komisji, która się zbiera w marcu w Paryżu, sprawy dotyczące konwencji w Saint Germain.

— W najbliższym czasie rozpoczyna się w Wiedniu rokowania między przedstawicielami Szwecji i Rumunii, które mają na celu uregulowanie szeregu spraw, związanych z ustaleniem dobrych stosunków sąsiedzkich.

— Zostały podjęte stosunki dyplomatyczne między Turcją a Rosją.

— Po utworzeniu nowego gabinetu Greckie Zgromadzenie Narodowe zwołane zostało na posiedzenie w poniedziałek.

— Śnieżycy w Zakopanem trwa w dalszym ciągu i przez to praca na torze kolejowym jest niezmiernie utrudniona. Poczta została uruchomiona za pomocą san. Trudności aprowizacyjnych jak dotąd niema.

— Minister pełnomocny Rzeczypospolitej polskiej wręczył królowi Albertowi na uroczystej audjencji wielką wstęgę orderu „Virtuti Militari“.

— Na stacji kolejowej Siedlca spadło na przejeżdżający pociąg osobowy lawina śnieżna, wskutek czego pociąg został zupełnie zasypany śniegiem. Władze cywilne i wojskowe wystąpiły oddziały pomocnicze dla ratowania podróżnych.

— Przywódcy partji unjonistów powzięli uchwałę w sprawie usunięcia z programu partji żądania wprowadzenia cel ochronnych. Baldwin pozostał nadal przywódcą partji. Partja czyni obecnie przygotowania do uporządkowania swych stosunków wewnętrznych i rozpoczęcia wielkiej opozycji przeciwko partji Pracy.

Min. hr. Zamoyski o polityce zagranicznej.

WIEDEŃ, 8. II. (PAT). Neue Wiener Journal zamieszcza wywiad z ministrem Zamoyskim. Zapytany o stosunek Polski do Czechosłowacji Minister powiedział: „Jest zrozumiałe, że dla naszego stosunku do Czechosłowacji miarodajnym są również ogólne wtyczne zasady polityki zagranicznej. Mamy szczerą chęć ułożenia naszych stosunków, do Czechosłowacji w sposób przyjazny. Jesteśmy przekonani, że da się nam usunąć wszystko co mogłoby utrudniać te przyjazne stosunki.“

Zapytany o tak zwane państwa kresowe minister odpowiedział, że jest to kwestja aktualna — a interesy polskie nie leżą wyłącznie w Europie środkowej, jesteśmy świadomi naszej misji na Wschodzie, niezaniebamy niczego co mogłoby przyczynić się do wypełnienia tych zadań polskiej polityki zagranicznej. 15 b. m. rozpocznie się w Warszawie konferencja Polski i państw Bałtyckich. Pozwolę sobie wyrazić nadzieję, że narady warszawskie przyczynią się istotnie do ukształtowania przyjacielskich serdecznych stosunków Polski do Finlandji, Łotwy i Estonji.

W sprawie Litwy minister oświadczył: „Kto bada przedmiotowo i uważnie rozwój stosunków polsko-litewskich ten wie, że w konflikcie nie było ani jednej fazy, w której brakowałoby z naszej strony szczerych nsiłowań dojsca do porozumienia z sąsiedzką Litwą. Sądzę, że ostatecznie tu zwycięży nasza polityka utrzymania dobrych sąsiedzkich stosunków, tembardziej, że jesteśmy przekonani, iż w kwestji Kłajpedy zupełnie uzasadnione, zabezpieczone przez traktaty pokojowe stanowisko nasze znajdzie pełne uwzględnienie.“

Administracja

uprasza Sz. Prenumeratorów, nadsyłających należność za prenumeratę pisma

o czytelne i dokładne

podawanie adresów, w celu uniknięcia niedokładnego dostarczenia.

Spodziewana odpowiedź Sowietów na notę angielską.

WARSZAWA, 8. II. Kurj. Por. donosi z Londynu. W ciągu dnia jutrzejszego nadejść ma z Moskwy odpowiedź rządu Sowietów na notę Mac Donalda, uznającą de jure rządu sowieckiego w Moskwie. Natychmiast po nadejściu tej odpowiedzi Mac Donald utworzy w Foreign Office specjalną komisję dla rozpatrzenia wszystkich spraw, związanych z nowym ustosunkowaniem się Anglii do Komuny Moskiewskiej. Rząd jest przygotowany na to, że odpowiedź Sowietów co do spraw poruszonych w nocie Mac Donalda będzie w najwyższym stopniu wykretna, zdecydowany jest jednak nie zwracać na to uwagi i przystąpić do próby traktowania o tych sprawach już na podstawie normalnego stosunku dyplomatycznego.

Podpisanie traktatu włosko-rosyjskiego.

RZYM, 8. II. (PAT) Wczoraj podpisano tu traktat włosko-rosyjski. W związku z podpisaniem traktatu Agencja Stefani ogłasza następujące wyjaśnienia zgodnie z oświadczeniami, jakie złożył Mussolini w listopadzie roku ub. Parlamentowi. Oświadczył on mianowicie delegacji rosyjskiej, obradującej nad zawarciem traktatu handlowego, iż z uwagi na to, że układ został zawarty, Mussolini uważa sprawę uznania Rosji Sowietkiej de jure za rozwiązaną. Rząd włoski będzie mógł przystąpić niezwłocznie do mianowania ambasadora przy rządzie moskiewskim. W konsekwencji tego, stosunki polityczne między dwoma narodami z dniem 7 lutego stają się ostatecznie określone i nawiązane.

O niezstawienie w druku.

Po zakończeniu badania świadków, strony przystąpiły do ogłoszenia całego szeregu dokumentów, mających związek ze sprawą. A więc całe foljanty artykułów z „Gazety Warszawskiej“, poczynając od r. 1919 o działalność i osobie oskarżyciela Lednickiego. List hr. Sobieńskiego do A. Lednickiego z propozycją wstąpienia do Komitetu Narodowego Dekret nominacyjny Rady Regencyjnej z 1918 roku. Odmowna odpowiedź Minist. Spraw Zagranicznych z r. 1918 w grudniu na prośbę A. Lednickiego o dymisję. Dekret Naczelnika Państwa z r. 1919 o zwolnieniu z zajmowanego przez Lednickiego stanowiska na skutek kilkakrotnych o to prób jego. Wreszcie artykuł A. Lednickiego z „Ruskich Wiadomości“ z r. 1916, w którym to artykule skierowuje autor żądanie do państw Ententy o udzielenie gwarancji Polsce takich, jakie dane były w swoim czasie Belgji i Serbji.

Dołączone również zeszyty „Myśli Niepodległej“, z artykułami kwestjonującymi polskość Lednickiego.

Pozatem złożono sądowi muóstwo innych dowodów w formie czasopism, broszur publikacji i dokumentów.

W piątek o g. 10 ej rozpoczą swoje przemówienie pierwszy zastępca oskarżyciela adw. Śmiarowski, który ma do objęcia materiału w postaci zeznań świadków, zeznających w ciągu dni ośmiu. Drugim z kolei jest pr. Z. Nagórski.

Obrońca redaktora Wasilewskiego przystąpi do wniosków w sobotę.

Niezwykły „Ptak“.

Nie jest to zwykły zbieg okoliczności, że do starego Wilna, które pierwsze widział jego lot młodzieńczy, zawitał p. Osterwa na skrzydłach „Ptaka“ Szaniawskiego. Przybywa bowiem na krótko, przelotem, i jest to w jego szybowaniu ku ideałowi sztuki jeden moment spoczęcia w swej okolicy.

Pamiętamy wszyscy młodzieńcze o chłopca, który za czasów pierwszego w Wilnie teatru, zachwycał urokiem wrodzonej poezji widzów i słuchaczy. Daleką odbył od owych czasów drogę obecny kierownik artystyczny teatrów miejskich stolicy Polski. Przeszedł przez Polski Teatr Szyfmana, z nim wyjechał do Kijowa i Moskwy, poczem powróciłszy, w 1918 zimą, grywa znów w Teatrze Polskim, wreszcie dnia 29 listopada 1919 otwiera przy sali Redutowej w Warszawie swój teatrzyk „Reduta“, która się staje dla sztuki polskiej istnym szczytem walki o czyste natchnienie, o nowe drogi, o sumienną, pilną pracę artystyczną.

Historja teatrów w Polsce przynajmniej działalności miejsca niepoślednie, ci zaś co bliżej zetknąć się mogli z pracą i stosunkami koleżeńskimi, które tam panują, wynieść musieli wrażenie, że stoją wobec czegoś niezwykłego, co na ile szarżyzny, popospolitości i chelwesi ogólnaj jasniejsze jak czysty płomień w światłynie Sztuki. Bowiem artyści Reduty, których było z początku 28, a teraz jest 70-ciu, żyją jak jedna wielka rodzina, pracująca ku wspólnej chwale i dla wspólnego, ukochanego celu Zbanalizowane i wymiastne słowo Kapłani Sztuki, odnalazł tu powłone swe szlachetne znaczenie. Od lat paru istniejący przy Reducie Instytut, kształci młodych adeptów w tymże duchu koleżeńskiej życzliwości i ukochania swego zawodu, żyje się tam wspomagając jedni drugich, gospodarując; artyści mają dyżury przy kuchni „redutowej“, na wakacjach, które zespół spędził w Spale zeszłego roku, używano zasłużonego odpoczynku w harmonii ducha, na te przyrody.

Obecnie, p. Osterwa, mając na przyszyty sezon szeroki zakres działania, jako dyrektor teatrów miejskich, głównie „Rozmaitości“, projektuje objazd redutowego zespołu po ziemiach Polski, by pokazać rezultaty pracy scenicznej w niezwykłych warunkach i w niezwykłym ujęciu. Jest też mowa o tem by, pokazad Redutę Zagranicą, mając zaproszenia do Bukaresztu, do Jugosławji. Na czem polega urok Reduty, redutowego zespołu, stylu? Mówiono o wpływie teatrów rosyjskich (mianowicie Stanisławskiego), zapewne, dobry dyrektor obserwuje wszystkie odkrycia w dziedzinie scenicznej i użytkowuje takowe, o ile one mu się przydadzą. Ale Reduta, czyli, powiedzmy wyraźniej, reżyserja p. Osterwy i Dr. M. Li-manowskiego, daje coś zupełnie oryginalnego, nie spotykanego nigdzie indziej. Trudno w krótkich słowach to określić, zresztą trzeba by stąd widać sztuki Redutowe, przelotne wrażenie jest to, że każda sztuka owiana jest specjalnym, pięcioletowym wdziękiem, że możliwie najbardziej najgłębiej wzięto się w intencje autora, wytłumaczono to z jego duszy, czego może sam nie zdołał wypowiedzieć, wydobyto też z duszy słuchaczy wszystką wibrującą emocjonalność, na jaką ich stać. Przytem finezja opracowania roli, intonacji, półtonów, roli z niektórych scen „Przechodnia“ lub „Lokoducha“ subtelny pastel, coś zamysłonego, co przechodzi przez widzów jak magnetyczny prąd, wiodący w krainę fantazji i marzenia.

Tak... niezwykły to teatr i niezwykły w nim artyści, a ten, który umie nadawać wszystkim to szczerę i radosną natchnienie w pracy scenicznej, Osterwa, niezwykły jest organizacją da chową. H. B.

Dom Bankowy

T. BUNIMOWICZ

BANK DEWIZOWY

przyjmuje zapisy i wpłaty na

Akcje Banku Polskiego

Szopka akademicka.

Mitą tradycję wznowili pp. studenci z wydziału sztuki wystawiając od roku 1922 Bożenarodzenlowe pastorałki z częścią aktualną, będącą niefrasobliwą i dowcipną satyrą na ludzi i stosunki wileńskie. Wszak za czasów po filareckich, chodzili studenci z kukielkami, pokazując transparenty i portrety profesorów z okolicznościowymi wierszykami u dołu.

Sniadecy mówili do siebie pokazując dzieło uczonego „Patrz jak on tu do brze twierdzi“. „Cóż kiedy Niemcem śmierzdi“, potem występował „Doktor Frank, co robi Gesund i Krank“ i „Reszka co na dole mieszka, liczy gwiazdy, a taki kiep jak każdy“, i rozmaici inni.

Po owych czasach, na długo umilkły objawy wesołości publicznej; ucisk moskiewski sięgał i życia młodzieży, nie tylko przedstawień amatorskich i wolnej satyry zabroniono, czepiano się nawet jedynej, pozostałej jeszcze trady-

cji zabawy popularnej, „królów“, chodzących z kołedami po domach, witanych serdecznie, lubianych jako jakiś szczałkowy zabytek po życiu we własnej kulturze.

Dziś trudno już nam sobie wyobrazić jak mogła żyć młodzież bez teatrów amatorskich, zespołów śpiewających i życia zbiorowego. Dużo wad ówczesnego pokolenia wybaczyć należy z powodu tak anormalnych stosunków. Młodzież która nie miała z czego i nie mogła się śmiać... jakż to cień rzuca na całe życie...

Później, przy rozluźnionej obroży, powstały w Wilnie, szalonym powodzeniem uwieńczone „Achy“. Przyjeżdżano gromadnie z Warszawy, by oglądać na scenie Sali miejskiej najładniejsze panny, największe posagi i najdowcipniejsze pomysły pp. Siestrzencewicza, Minkiewicza i wielu innych, którzy razem tworzyli tą zabawną i artystyczną Revue. Mierzano tam śliczne i niezapomniane komiczne pomysły, żeby tylko wspo-

mnąć: Polonez Ogińskiego w sali oświetlonej księżycowymi promieniami, tańczony przez rycerzy w zbrojach i damy wyszłe z portretów, warzenie płotek w kotłach, podwójną figurą, „fuzji“ Kurjera z Gońcem, abstynentów prof. Lutosławskiego itp. Obecnie, Uniwersytet wileński z młodzieńczą werwą przystąpił do zorganizowania widowiska ze wszechmiar sympatycznego. Piętno sztuki leży na tych wybornie trafnych portretach — figurkach, bajecznie ruszających się po „scenie“, z tak żywymi wyrazami twarzy, że się ma wrażenie iż mówią, obracają oczy i śmieją się wesoło. Co roku ktoś coś „oberwie“ w Szopce, ale w tak wesoły i miły sposób, że nikt się niemoże obrazić. Co jakaś figurka wylazi... gorączkowe domysły wśród publiczności i wnet nazwisko czyjeś z wzbuchami śmiechu! A jakie dobre kuplety i glosy! Terceci głowy miasta, kuratora i p. sekretarza wyborczy, jeden z radnych z atrybucjami, jeden Dyrektor z lokomotywą, dwóch inżynierów z ka-

mienicą, kawaler orderu i wężem stanunu, jacyż pyszni! A prorektor i profesorowie, a kwartet działaczek — filantropiek poznawanych odrazu a wycieczka za granicę z całym aparatem, a konserwator zdziwiony szaradą obeliskową na Placu Łukiskim, o której to konstrukcji dziekańskiej, kochana Józefuoweczka mówi: „nia wiem ci pieca to, ci tak pomniczuszka jakaś!“.

Defilada ochron z emblematami wyborna, a zwierzęta przy szopce doprowadzają starych i młodych do wybuchów szalonego śmiechu. Przytem jak doskonale uchwycone miejscowe typy, dialekt, wyojaczynia... nie sztuczne i martwego; to wreszcie nie import, a wytwór rodzinnej gleby. Tem ciekawsze i więcej trafiające do pamięci. Przytem ślicznych koled dużo, dużo... i rzewnych kołysanek, i komicznych lawokacji.

Jak prawie całe Wilno jest w Szopce wystawione, tak też i całe powitano się iść oglądać w tem swierciedle jasnej wesołości. H. B.

SOBOTA
9 Dnia
Apolonji P.
Jutro
Seholastyki

7 g. 36 m. g 4 18 g.

WILEŃSKA.

— Wręczenie Orderu Konstantemu Bukowskiemu. Wczoraj o godz. 1 p. p. Delegat Rządu na Ziemię Wileńską Walerj Roman, w obecności naczelnika wydz. prezydjalnego Delegatury Rządu p. Olgierda Malinowskiego, wręczył znanemu tłumaczowi dzieł literatury szwedzkiej, współpracownikowi „Słowa“ i przesowskiemu Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Wilnie, Konstantemu Bukowskiemu, krzyż kawalerski I-szej klasy orderu Wazów, nadany mu przez J. Kr. M. Gustawa V króla Szwecji, w uznaniu zasług położonych na polu literackim.

Nadmienić należy, iż podobnym odznaczeniem zaszczycony był również stryj p. Konstantego Bukowskiego, zasłużony archeolog s. p. Henryk Bukowski, żołnierz r. 1863, emigrant osiadły w Szwecji, wybitny patriota, współzałożyciel Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswyłu.

— Jego Magnificencja Rektor Alfons Parczewski, który jak wiadomo od Świąt Bożego Narodzenia przebywał w Warszawie na kuracji oddawanej zaleconej przez lekarzy, powrócił wczoraj rano do Wilna.

Jego Magnificencja całe tegoroczne wakacje spędził na opracowaniu budżetu uniwersyteckiego, co oczywiście bardzo ujemnie wpłynęło na jego zmęczony zimową pracą organizm.

Kuracja w Warszawie dała wyniki zadawalniające i J. M. Rektor Parczewski natychmiast po przejeździe objął urządowanie.

— (2) Nowy dyr. bibl. Uniw. w Wilnie. Dr. filozofji p. Stefan Rygiel, b. bibliotekarz uniwersytetu warszawskiego i ekspert w delegacji mieszanej w Moskwie, rewindykującej zabytki, mianowany dyrektorem biblioteki uniwersyteckiej w Wilnie, objął swoje urządowanie.

Wileńska biblioteka uniwersytecka od r. 1919 była pozbawiona ciągłości w fachowym kierownictwie, ponieważ dwaj dyrektorowie, profesorowie Janowski i Nowodworski zmarli, a pierwszy chronologicznie dyrektor prof. Ptacezyki opuścił jeszcze w r. 1920 Wilno dla Lublina.

— (2) Zatwierdzenie budżetu pow. Brastawskiego. Urząd Delegata Rządu zatwierdził budżet pow. Brastawskiego na rok 1924 z tem, że do czasu wyjaśnienia sprawy popierania przez sejmik podatków samostajnych zostało zawieszona wykonanie niektórych pozycji budżetu. Jednocześnie została skreślona część wydatków osobowych, na ogół w budżecie tym obliczonych na 189000 złotych. Zatwierdzone zostały pozycje na sumę 107569 złotych, przy czem zastrzeżeniem zostało, że Sejmik w pierwszym rzędzie skutecznie wydatki na okazanie pomocy gminom i na szkolnictwo powszechne.

— (2) Opłaty za podwoje. Na skutek wniosku Wileńsko-Trockiego Wydziału powiatowego. Urząd Delegata Rządu wydał zarządzenie o podwyższeniu opłat za podwoje, rekwirowane przez gminy dla potrzeb urzędów państwowych do wysokości 2 groszy od konia i kilometra według kursu franka, ustalonego za góry na każdy miesiąc według notowań urzędowych w dniu 20 poprzedniego miesiąca.

— Związek Polaków z Kresów Białoruskich—Zakordonowych niniejszem zawiadamia członków Związku, że w dniu 17-ym lutego 1924 r., o godz. 5 po poł. odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Związku. Wrazie nie przybycia dostatecznej ilości członków, drugie zebranie odbędzie się tegoż dnia i w tym-że lokalu—Zawalna 9—o godz. 6 wieczorem i prawidłomocnym będzie bez względu na ilość przybyłych. Wobec ważnych spraw bieżących oraz wyborów i nader ciekawych informacji Zarząd uprzejmie prosi o możliwie punktualne i liczne zebranie się.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie Zebrania przez prezesa Zarządu. 2) Wybór przewodniczącego. 3) Odczytanie protokołu nadzw. zgromadzeń z 28.XII. 23 r. 4) Sprawozd. Zarządu i kasowe. 5) Wybór nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej. 6) Informacje i wolne wnioski.

— „Doroczny wieczór akademicki w roku bieżącym zostanie poprzedzony przedstawieniem w Teatrze Polskim. Odegrany będzie „Cyd“ z p. Solską na czele. Inscenizacja spoczywa w ręku prof. Ruszczyca. Po przedstawieniu Bal Doroczny Akademicki w salonach Domu Oficera Polskiego“.

— Zawody narciarskie. Niedoszło do skutku w dniu 3 bieżącego miesiąca zawody narciarskie Sekcji Narc. T. S. „Lauda“ odbędą się w niedzielę dn. 10 lutego na wzgórzach Antokolskich. Pomimo niemożliwości zapowiedzianego na zesłań niedzielę udziału Sekcji Narc. A. Z. S. Warszawa, zawody te wobec licznych zgłoszeń zawodników z innych klubów wileńskich obiecują być bardzo interesujące, co niezawodnie zciągnie licznych widzów.

Program zawodów układa się następująco:

- 1) bieg początkujących,
- 2) skoki i jazda popisowa,
- 3) bieg wprawnych,
- 4) sztafety.

Początek o godz. 11 rano.

Wejście od ul. Antokol wytknięte drogowskazami.

W sobotę o godz. 3 po poł. wyjazd na linkach. Zbiórka na placu Katedralnym. Wzywa się wszystkich narciarzy do wzięcia w nim udziału.

— Sobótka karnawałowa odbędzie się dziś 9 lutego w lokalu Klubu Inteligencji Pracującej (dawniej Klub Bankowców) przy ul. Jagiellońskiej 10. Początek o g. 10 wiecz.

— (2) Z Sejmiku Święciańskiego. Plennum Sejmiku pow. Święciańskiego, pod przewodnictwem starosty p. Z. Zabierzowskiego, w zrozumieniu, że przeprowadzenie sanacji skarbu jest możliwe tylko przy wybitnym i solidarnym wysiłku rządu i społeczeństwa, przedewszystkiem w kierunku zasilenia skarbu podatkami i opłatami, postanowił wyrazić swe uznanie dla Sejmu i Rządu na ręce marszałka Sejmu, prezesa Rady Ministrów i ministra skarbu za dotychczasowe owocne wysiłki, jednocześnie zapewniając swą jaknajintensywniejszą współpracę we wszystkich ich poczynaniach skarbowych.

— (2) Za lichwą żywnościową. Władze administracyjne pociągnęły do odpowiedzialności surowej za pobieranie cen nadmiernych następujących piekarzy: 1) Stera Mendel (Nowogródzka 118), 2) Józef Gromada (Ponarska 43), 3) Dawid Lewin (Nowogr. 30), 4) Icek Solecznik (Nowogr. 32), 5) Robert Bohanowicz (Legjonowa 65), 6) Michalina Prempicka (Ponarska 30), 7) Szymon Dogowicz (Kijowska 18), 8) Adam Bartoszewicz (Koszykowa 51), 9) Paweł Szymanowski (W. Pohulanka 36), 10) Michał Pietkiewicz (Legjonów 25), 11) Rachel Rubin (Wielka 33), 12) Pinchus Szewczyk (Szklana 16).

— Pensja dla dozorców domowych. W myśl art. 3 go orzeczenia Nadz. Kom. rozjemczej z dn. 3-go listop. 1923 r. płaca dozorców domowym w Wilnie na miesiąc luty będzie następująca: na ulicach I-ej kateg. w domach I-ej klasy 46 mil. 103 tys. mk., na ulicach II-ej klasy 33 mil. 924 tys. mk. i na ulicach III-ej klasy 27 mil. 185 tys. mk.

Na ulicach II-ej kateg. w domach I-ej klasy 33 mil. 924 tys. mk., w domach II-ej klasy 27 mil. 185 tys. mk. i w domach III-ej klasy 17 m. 811 tys. mk.

Na ulicach III-ej kateg. w domach I-ej klasy 27 mil. 185 tys. mk., w domach II-ej klasy 17 mil. 811 tys. mk. i w domach III-ej klasy 11 mil. 360 tys. mk.

— Podziękowanie. Zarząd T-wa „Pom. Żołn. Pols.“ wyraża serdeczną wdzięczność p. pułkownikowi Paślowskiemu za złożoną na rzecz T-wa ofiarę 50.000.000 marek.

— Dziś o godz. 10 Bal Czyteln. im. Tomasa Zana, na którym spotkać się mają wszyscy wileńscy. Reszta biletów do nabycia u pp. Gospodyń i Gospodarzy, których lista została ogłoszona we czwartek.

Z SĄDÓW.

— (2) Komitści na ławie oskarżonych. W dn. 7 lutego Wydział Karny Sądu Apelacyjnego w Wilnie rozpoznawał sprawę Owseja Epstejna, Jana Likszy, Jana Węgrowskiego, Ludwika Gryszuna i Mirjam Braudo, oskarżonych z art. 126 części 1 i 129 cz. 1.

Sąd Okręgowy w Wilnie, po rozprawach w dn. 23—26 lipca 1923 r., skazał oskarżonych na 4 lata ciężkiego więzienia każdego za to, że oni w czasie akcji wyborczej do Sejmu, działając w imieniu Polskiej Partji Komunistycznej, która przystąpiła do wyborów pod nazwą „Związku Proletariatu miast i wsi“ w sali Krajowej na wiecu politycznym wygłaszali mowy i rozpowszechniali odezwy, nawoływające do obalenia obecnego ustroju społecznego.

Na ławie oskarżonych znaleźli się Brando—studentka, Gryszun—czeladnik szewski, reszta robotnicy gorzelni. Sąd Apelacyjny wyrok Sądu Okręgowego zmienił i skazał pod sądnych na osadzenie w twierdzy na 3 lata każdego.

Teatr Polski. (Lutnia). Znakomity artysta J. Osterwa — entuzjastycznie witany przez publiczność wileńską, wystąpi dziś po raz drugi w sztuce Szanławskiego „Ptak“.

— Występy K. Niewiarowskiej i W. Szczawińskiego. Dziś — Kazimiera Niewiarowska wystąpi w operetce O. Straussa „Królowa fal“, oślniewając widzów „spanielskimi tualietami swemi, sprowadzonymi z Paryża. Partnerem jej będzie Szanławski. Jutro poegnalny występ w operetce Gilberta „Dorina“.

— Przedstawienie popołudniowe po cenach znizowanych o 50 proc. Dziś, o godz. 4-ej pp. w teatrze Polskim „Zazdrość“ Arcybaszewa w koncertowym wykonaniu całego zespołu.

W teatrze zaś Wielkim o godz. 3 i pół pp. „Bal maskowy“, opera Verdi.

Jutro w niedzielę w teatrze Wielkim o g. 4 pp. operetka Falla „Madame Pompadour“.

— Z operetki. Przygotowania do operetki „Taniec szczęścia“ w pełni. Premiera zapowiedziana jest na najbliższą środę.

— Tanc. plastyczne H. Łaskiewiczowej. We czwartek 14 go lutego — odbędzie się w teatrze Polskim występ uczenia szkoły H. Łaskiewiczowej.

— Występy J. Solskiej. W piątek 15-go lutego rozpoczynają się w teatrze Polskim występy znakomitej artystki J. Solskiej w tragedji Cornelli „Cyd“. Pierwsze przedstawienie odbędzie się na rzecz Bratniej Pomocy Uniwersytetu Stefana Batoroego. Kierownictwo artystyczne spoczywa w rękach prof. Ruszczyca.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— Litewscy partyzanci działają. Dnia 5 b. m. przez 10 bandytów został dokonany zbrojny napad rabunkowy na Walentego Tomaszewicza (folwark Budryński gm. Milejański pow. Święciańskiego). Wartość zrabowanych rzeczy narazie nie ustalona. Po dokonaniu napadu bandyci ukryli się na terytorjum Litwy Kowieńskiej.

— Napad litewskich szaulisów. Pięciu szaulisów litewskich napadło na folwark Bojary gm. Daugilejskiej gdzie zrabowano różne rzeczy na szkodę Andrzeja Żaryńskiego. Napastnicy wraz ze zdobyczą narabowaną udali się na Litwę Kowieńską.

— Napad na trakcie Lidzkim w odległości półtora-kilom. od st. Jaszna 2-ch nieznanymi osobnikami dokonano napadu rabunkowego na jadącego z Wilna Józefa Bokdaluna (wieś Jackuny gm. Sołecznińskiej), któremu zrabowano konia z sankami.

— Oszustwo. Dn. 7 b. m. do przechodzącej ul. Wielką Lei Miller (Piłsudskiego 24) podszło 3-ch żydów, którzy zaproponowali kupno pierścionków z brylantami, Miller zapłaciła za te pierścionki 23 dolary oraz 40 milionów marek gotówką. Tymczasem okazało się iż zamiast brylantów były szkiełka.

— Ujęcie złodzieja. Polieja 3-go kom. zatrzymała złodzieja kieszonkowego Chaima Pinkusa.

— Nie udało się. Polieja 1-go kom. zatrzymała Ciekę Koles i Leśka Korąńskiego którzy w nocy prowadzili konia niewiadomego pochodzenia.

— Napad na folwark. W nocy na 3 b. m. 5 bandytów uzbrojonych w karabiny i ręczne granaty dokonano napadu rabunkowego na folwark Pohulanka pow. Dziśnieńskiego należący do Pietkielów i Stankiewiczów. Po zrabowaniu ubrania oraz pieniędzy napastnicy zbiegli.

— Zabójstwo. We wsi Masłewo gm. Mikołajewskiej pow. Dziśnieńskiego podczas bójk został zamordowany Aleksy Krysztoponek. Zabójców Aleksiego Greckiego, Piotra Łuczynowicza i Jana Szantera ujęto.

— Koniokradztwo. Wandzie Danielowej (folwark Dąbnowszczyzna gm. Turgilejskiej) na rynku koło hal miejskich skradziono konia z uprzężą.

— Ślizgawka miejska. Dn. 1 b. m. poślizgnęła się i upadła łamiąc sobie nogę Leja Kurta. Pogotowie poszkodowaną odwiezło do jej mieszkania.

— Kradzieże. J. Kajszyllisowi (Szpitalna 8) wyślizgnęto z kieszeni portfel, w którym było 8 dolarów oraz 27 mil. mk. gotówką.

— Antoniemu Tomkowi (Bosackowa 7) skradziono blizny i ubrania na sumę 1 miliard marek.

— Jerzemu Marcinczowski (Sierakowskiego 8) dokonano kradzieży ubrania na sumę 2 miliardów mk.

— Bronisławie Wróblewskiej (Wielka 47) skradziono bielizny wartości 350 mil. mk.

— Marcelowi Gulbinowiczowi (Strycharska 1) skradziono bielizny wartości 500 mil. mbr.

— Malwinie Wasiljonowowej (Żydowska 6) skradziono palto.

Z CAŁEJ POLSKI.

— Zawleje śnieżne w Krakowie. „Nowa Reforma“ donosi — wczorajsze zawleje śnieżne zasypały znowu tor kolejowy, wskutek tego ruch pociągów na tutejszym dworcu stał się znacznie utrudnionym. Pociągi z Górnego Śląska do Warszawy przychodzą z kilkogodzinnem opóźnieniem. Zaspy zawały tor między Chabówką a Nowym Sączem, jak również między Mszyną a Krynicą. Pociągi w kierunku Zakopanego dochodzą tylko do Chabówki. Między Nowym Targiem a Zakopanem utworzył się zator na przeźrzeni 6 km. Przerwa w ruchu pociągów w kierunku Zakopanego przetrwa dłuższy czas. Pociągi w kierunku Trzebinia—Siersza Wodna—Tarnów — Szczyteln zdołano z powrotem uruchomić.

— Zgon Wład. hr. Potockiego. Donoszą z Częstochowy: Władysław hr. Potocki, wracając przed 8 dniami z Krakowa, w drodze zastąpił wobec czego wysiadł w Częstochowie i zamieszkał w hotelu „Polonia“. Gdy nazajutrz stan jego się pogorszył wezwano lekarza z Warszawy. Pomimo jednak usilnych starań lekarzy, wczoraj hr. Wł. Potocki zmarł.

U łoża umierającego znajdowała się żona.

— Pożar w fabryce samolotów. Omgdaj w fabryce samolotów firmy Łaskiewicz w Gronowicach pod Lublinem wybuchł groźny pożar wskutek nieostrożnego obchodzenia się z benzyną przez

jednego z robotników. Straty wyniosły 1 trylion marek polskich. Fabryka nie przerwała pracy. Śledztwo w toku.

— Proces Stüeckgolda i C. Warszawski Sąd Okręgowy przystąpił onegdaj do rozpatrywania sprawy Stüeckgolda i Heymana, oskarżonych o wywóz walut obcych do Gdańska. Współ oskarżonymi są funkcjonariusze domu bankierskiego Stüeckgolda: Fedorowicz, Wielburski i Horowitz.

Oskarża p. prokur. Walisz, przewodniczący sędzię Laskowski.

W pierwszym dniu rozpraw zeznaje aspirant P. P. Suchecki, który po dłuższym śledzeniu aresztował oskarżonego Heymana w Tczewie, znajdując przy rewizji sumę 20 tys. dolarów, którą usiłowało przemycić.

W drugim dniu badany jest św. funk. P. P. Mieczajewski, poczem, składa nader obciążające zeznanie nadkomisarza Witkowskiego dzięki któremu Stüeckgold i towarzysze znaleźli się na ławie oskarżonych.

Dalszy ciąg rozpraw w sobotę.

— Likwidacja „cyrku“ warszawskiego. Z Warszawy donoszą: wielkie przedsiębiorstwo cyrku warszawskiego ma się ku upadłości. W nadchodzącą środę odbyć się ma tam licytacja 40 koni rasowych.

ZE ŚWIATA.

— Olbrzymie przedsiębiorstwo wydawnicze. W Nowym Jorku założono nowe przedsiębiorstwo wydawnicze. Przedsiębiorstwo to ma dostarczać rynekowi księgarskiemu co najmniej trzy i pół miliona tomów rocznie. Wszystkie jego książki mają być bez wyjątku jednako formatu i sprzedawane będą publiczności po niskiej cenie dziesięciu centów. Towarzystwo akcyjne, organizujące olbrzymi ten interes, posiada w pacypory już kapitał trzech milionów dolarów.

— Nowy prezes Sewnarkomu. Obecny prezes Rady Komisarzy Ludowych Aleksy, syn Jana Rykow, pochodzi z rodziny wileńskiegub. Wiatkowskiej. Ojciec Rykowa rzucił gospodarstwo rolne i przeniósł się do Saratowa, gdzie zajął się drobnym handlem. W Saratowie w roku 1881 urodził się Aleksy Rykow i tamże skończył gimnazjum. Od 16-go roku życia brał udział w ruchu rewolucyjnym. Mentorem jego był Bołuszaszew, zabójca ministra oświaty Bogolepowa (w 1902 r.). Rykow ogółem 8 lat przesiedział w więzieniach i kilka razy był zsyłany na Syberję, skąd jednak zawsze udawało mu się uciec. Za granicą w roku 1903 zetknął się z Leninem, z którym utrzymywał przyjazne stosunki aż do śmierci. Między Leninem a Rykowem, jak podkreśla sowiecka prasa, nie było nigdy różnicy zdań. W czasie rewolucji 1917 roku Rykow był na ostleńdwy w kraju Narymskim. Po powrocie do Moskwy wybrano go na członka moskiewskiego sowietu. Od roku 1921 był jednym z zastępców Lenina w Sowmarkomie i Radzie Pracy i Obrony.

— Rewizja procesu Bejlisa. Dzienniki rosyjskie donoszą, że adwokat moskiewski Zarudny, który w r. 1911-ym bronił oskarżonego o morderstwo rytualne rzemieślnika kijowskiego Bejlisa, zwrócił się do rządu sowietów z prośbą o zarządzenie rewizji procesu. Podobno rząd sowiecki zamierza mianować specjalną komisję celem zbadania sprawy.

Bejlis został w wyniku procesu skazany, lecz następnie uwolniony.

— Odmładzanie na usługach przemysłu. Słynny już dziś odmładzacz ludzki, dr. Woronow, otrzymał od rządu francuskiego poważną misję gospodarczo-przemysłową. Mianowicie wobec tego, że doświadczenia nad odmładzaniem organizmów metodą d-ra Woronowa wykazały możliwość wywołania obfitszego porostu owłosienia, rząd francuski polecił przeprowadzenie badań nad zastosowaniem tej metody w hodowli owiec w Algierze. Dr. Woronow i jego asystenci otrzymają doświadczać stado, złożone z 1000 szt. i będą usiłowali za pomocą pobudzenia czynności odpowiednich gruczołów wydzielenia wewnętrznego, przyspieszyć wzrost i zwiększyć obfitość wełny. Oby im się udało; będziemy mieli tańsze ubranie.

TEATR POLSKI (Lutnia)
Dziś o g. 4-ej pp. po cenach zniz. o 50%

„Zazdrość“
dramat ARCYBASZEWA.
z udziałem TATARIEWICZA.

O godz. 8 wiecz. 33 „PTAK“ J. Szanławskiego
Gościenny występ
Juljusza Osterwy

TEATR WIELKI (na Pohulance)
Dziś o g. 3 1/2 pp. po cenach zniz. o 50%.
Ostatni gościenny występ
A. Wisniewskiego
Bal maskowy
opera VERDI'EGO
O godz. 8 wiecz.

„Królowa fal“
operetka STRAUSSA.
Gościenny występ
K. Niewiarowskiej i
W. Szczawińskiego

Administracja przypomina, że czas odnowić prenumeratę na m. LUTY

— Rzekoma córka Cara Mikołaja II. Do Buenos Ayres w Ameryce przybyła młoda osoba, elegancko ubrana, która utrzymuje, że jest księżniczką Olgą, najstarszą córką cara Mikołaja. Opowiada, że udało jej się wyrwać z rąk morderców, w czasie egzekucji całej rodziny carskiej i pod opieką wliernych kozaków schronić się do Niemiec. Usiłuje przekonać sceptyków, mówiąc, że ma jeszcze na pierś bliznę z rany zadanej przez czerwono-gwardzistę.

Depesza z Buenos Aires donosi, że pewien dyplomata rosyjski który znał księżniczkę Olgę, przyznaje, że jest uderzające podobieństwo między tą młodą osobą a nieszcześliwą córką cara Mikołaja.

— Masowa psychoza w Rosji Południowej. W południowej Rosji szerzy się,

jak o tem donosi moskiewska „Prawda“ coraz bardziej wiara w bliski sąd ostateczny i koniec świata. Różni niepowołani prorocy, między którymi jest wielu popów, głoszą te wieści między ciemnym ludem. Jedynym środkiem do uniknięcia fatalnych skutków końca świata i uniknięcia sądu ostatecznego jest według tych proroków otaczanie wsi całym wieńcem krzyżów. Takie wsie nie będą zniszczone ogniem piekielnym, a mieszkańcy ich, po zniszczeniu reszty ludzkości, będą żyli wiecznie i posiadają ogromne obszary ziemi. Ze stepowych bezleśnych okolic chłopci dziesiątki mil wędrują, aby zdobyć drzewo potrzebne na budowę krzyżów. Niszczą przytem oczywiście lasy i ogrody. Kiedy już jakas wieś dostatecznie obwaruje się krzyżami, mieszkańcy boją się wycho-

dzić poza obręb ochronnego pasa, bo jak sami twierdzą „nie wiedzą dnia ani godziny, kiedy antychryst nadejdzie“. Władze mocno są zaniepokojone tym nowym ruchem mistycznym, który jeśli się rozrośnie, może w okolicach, dotkniętych obłędem religijnym, doprowadzić do zupełnego upadku rolnictwa.

ZYCIE EKONOMICZNE.

— Kurs waloryzacyjny franka złotego na d. 9 b. m. 1,800,000 mk.

— (l) Ceny w Wilnie dn. 8 lutego. Złoto 4.800 tys. za pud, owies 4.000—4.200 tys., otręby 3 mil., mąka pyłkowa 70% 580 tys. za klg., razowa 350 tys.

Ceny na młynach w porównaniu z dn. 5 lutego spadły na mąkę pyłkową za 1 klg. z 615 do 600 tys., stołową z 510 do 500 tys., razową z 345 do 335 tys., otręby z 175 do 165 tys., pieczywo zaś wogóle mało staniało. Piekarze wciąż pobierają ceny nadmierne. Za pobieranie cen wygórowanych onegdaj przez władze administracyjne sporządzono przeszło 50 protokołów.

Cukier kryształ 1,700 tys. za klg. Drzewo bez zmiany.

— Spadek cen hurtowych. Główny Urząd Statystyczny podaje do wiadomości, że ceny hurtowe w ostatnim tygodniu stycznia ujawniły znaczną zniżkę. Wskaznik cen hurtowych, obliczony dla wymienionego tygodnia na podstawie cen 24 gatunków towarów w porównaniu z poprzedzającym tygodniem wykazał 6 proc. zniżkę. Taką samą zniżkę dają ceny obliczone w zlocie, na podstawie przeciętnych kursów dolara, a mianowicie — przyjmując rok 1914 za 100, wskaznik cen hurtowych w zlocie wynosił w ostatnim tygodniu stycznia 116 i 1/10, zaś w poprzedzającym tygodniu 118 i 8/10.

— Nieruchomości miejskie. W związku ze spadkiem kursu dolara i tendencją do stabilizacji marki polskiej daje się odczuwać większe zainteresowanie w obrocie, nieruchomościami i lokowanie gotówki w tych obiektach. Ceny zarówno domów jak i placów, dają stale wwyż ku równi złota.

— Ochrona celna produkcji rolnej. Komitet celny przy Min. Przemysłu i Handlu rozpatrywał na sesji ostatniej sprawę ochronnych cel zbożowych. Asumpt do dyskusji dał memoriał krakowskiego Towarzystwa Rolniczego, zwracający uwagę na potrzebę wprowadzenia ochrony celnej dla produkcji rolnej w Polsce.

W rezultacie dyskusji stwierdzono, że w chwili obecnej produkcja rolna w Polsce ochrony celnej nie wymaga, po-

nieważ ceny płodów rolnych na ogół nie osiągnęły jeszcze poziomu cen światowych. Wobec jednak absolutnego wzrostu produkcji rolnej po wojnie w całym świecie, wyznaczonej, bez Rosji i Ameryki, w 1923 r. według obliczeń Międzynarodowego instytutu rolniczego w Rzymie—absolutną zwyżką o 10% w stosunku do przeciętnej z lat 1909—1913, oraz wobec wzrastającej zdolności zbożowo-eksportowej Rosji, zasadnicze rozważenie konieczności ochrony celnej dla polskiej produkcji rolnej na dalszą przyszłość staje się konieczne.

Komitet celny uchwalił wniosek p. Gościckiego, że przy przeprowadzeniu obecnej rewizji taryfy celnej należy ustalić umiarkowane cła ochronne na zboża z tym, że wprowadzenie ich w życie odklada się aż do odpowiedniego momentu, który byłby specjalnie rozważony i zbadany.

OFIARY.

Na Żłobek Im. Marji — Bezmieennie za skrzyskanie z telefonu — mk. 250.000 —

Na Bratnią Pomoc Gimn. im. Kr. Zygmunt Augusta zebrane podczas przedstawienia „Betleem Polskie“ w dniu 3 lutego 51.970.000. mk.

WILEŃSKA GIEŁDA

Urzędowa 8 lutego b. r.

Dolar	972500
Ruble złote	565000
Ruble lotewskie	35000
L. Z. Wileń. Banku Ziem.	8200000—7000000
Wileńska fabryka gwoździ i drutu	2725000

WARSZAWSKA GIEŁDA

urzędowa 8 lutego b. r.

Dolary	935000—930000
Frank	430000
Korony czeskie	262000
Liry włoskie	411000
Franki szw.	1635000

Włochy	935000—932000
Przekazy: New-York	4160000—4030000
London	436000—432000
Paryż	131.50—130.00
Wiedeń	266750—265000
Praga	412000—410250
Włochy	38 000—384000
Belgia	1640000—1630000
Szwajcaria	1800000
Franki złote	1350000—1400000
Bony złote	1100000—13000000
Pożyczka złota	800000—1200000
Miljonówka	6600000—5900000
Pożyczka dolarów	
Tendencja dość mocna.	

A K C J E: w tysiącach mk.

Bank Handl. w Warszawie	19250—20000—19750
Bank Kredytowy	1100
Warsz. T-wo Fabryk cukru	15750—17500—17250
Warsz. T-wo Kopalni Węgla	20000, 21250, 20750
B. cia Jabkowsey	800, 775
Parowozy	2550, 2450, 2500
Tendencja utrzymana	

Redaktor Stanisław Mackiewicz

Tow. Weteranów Kresowych powstania 1831—48 i 1863 r.

Dnia 9-go b. m., o godzinie 7-ej wiecz., w lokalu Stowarzyszenia Techników (ul. Wileńska 33, wprost „Warszawianki“) BĘDZIE POWTÓRZONY

ODCZYT

Wacława Gizberta Studnickiego

Dyrektora Archiwum Państwowego w Wilnie

NA TEMAT:

Murawjew, a Powstanie Polskie

Dochód na rzecz Towarzystwa.

Wstęp wolny za opłatą 50000 mk. Młodzież akademicka, maturzyści i wojskowi płać połowę.

20% RABATU | Uwagze p.p. przyjezdnych i miejscowych!! | 20% RABATU

Dom Handlowy **Wacław Nowicki**
WILNO, ul. Wielka Nr. 30 (były Nr. 60)

ogłosił wielką poświęconą
wyprowadz
wszystkich pozostałych towarów z ustępstwem na konfekcji i galanterji 20%
i na obuwiu 10%. — (Hurtownikom towar sprzedawany nie będzie)

Sprzedaz na raty. Prosimy sprawdzić nasze ceny.

Klinika Chorób Dziecięcych Un. St. B.
została otwarta w gmachu Szpitala Wojskowego (pawilon I)
Przyjmuje chore dzieci (do lat 15) oraz udziela porad bezpłatnych
codziennie od 10 do 12.

Klinika położniczo-ginekologiczna
Uniwersytetu S. B. (Bogusławska 3)
przyjmuje chore i rodzące o każdej porze dnia i nocy.
Bezpłatna poradnia (ambulatorju) od 10 do 12.
Codziennie prócz dni świątecznych.

KAMIENIE ŻÓŁCIOWE
Zmiękcza i usuwa bez bólu CHOLEKINAZA
H. Niemojewskiego ataki w zupełności ustają.

OBJAWY: (początkowe). Ból w bokach i dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewanie w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Uryna ciemna i mętna lub też bezbarwna, jak woda, język obłożony. Gorączka i kwas w ustach. Odbijanie gazami. Wzdęcia i burczenia w kiszki. Bóle i zawroty głowy. Silne zdemerowanie. OBJAWY: (późniejsze). W dołku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej — pasie, krzyżu i stęga aż pod łopatkę Wzdęcia brzucha, rozsadzanie żebra i parcie na kiszki stolcową. Brak tehu oraz ból w plecach i klatce piersiowej (na przestrzał). Niekiedy wymioty żółcia, dreszcze, zimne poty, żółtaczka.

Blizszych informacji udziela: Aptekarz fizjolog **H. Niemojewski**, Warszawa, Nowy Świat 5. Skład główny **I. B. Segal** Wilno.
Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach.

ROLNICY BACZNOŚĆ!!!
Zawodowi rolnicy i robotnicy rolni, zamierzający udać się do KANADY mogą zgłaszać się do:
BALTYCKO-AMERYKAŃSKIEJ LINJI
Centrala: WARSZAWA, Marszałkowska, 116,
Biuro w Wilnie: ul. Sadowa 7
gdzie otrzymają bezpłatnie szczegółowe informacje o samodzielnym podróży.

Licytacja

Dnia 22-go lutego 1924 roku o godzinie 11-tej rano w lokalu Zarządu Okręgowo Lasów Państwowych w Wilnie (ul. W. Pohulanka Nr. 24) odbędzie się licytacja ustna oraz za pomocą ofert pisemnych na sprzedaż za gotówkę działek sekcyjnych i drzew pojedynczych z przerebu etatów 1923 r. i 1924 r. w Nadleśnictwach:

- 1) Dziśnieńskim, 9) Święciańskim.
- 2) Stelpeckim, 10) Swirskim,
- 3) Grodzieńskim, 11) Hożańskim,
- 4) Międzyrzeckiem, 12) Borsztowskiem,
- 5) Jeziorskim, 13) Olkienickim,
- 6) Rudnickim, 14) Smorgońskim,
- 7) Huduńskim, 15) Trabskim,
- 8) Uszańskim, 16) Wileńskim,

oraz przetarg za pomocą ofert pisemnych na wyrób za część (ekwiwalent 0/6) materiałów drzewnych na zrabach etatowych w N-ctwach:

- 1) Ławaryńskim i 2) Braślawskim.

z warunkiem wywieżenia na składy przy stacjach względnie terze kolejowym lub rzekach spławnych wyrobionych materiałów drzewnych należących z podziału E. O. L. P. w Wilnie.

Szczegółowy wykaz wystawionych obiektów, przepisy licytacyjne wzory ofert i umowy są do przejrzania w Departamencie Leśnictwa M. R. i D. P. w Warszawie (Senatorska Nr. 15), w Z. O. L. P. w Wilnie i odnośnych Nadleśnictwach.

Przeznaczone do sprzedaży jednostki licytacyjne można oglądać na miejscu za zezwoleniem nadleśnictwa.

Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Wilnie.

Pracownia **J. Nowik**
damskich ubiorów
OFIARNA 2, sklep (obok Sądu)
Przyjmuje obstalunki palt, kostjumów, sukien, bielizny. Robota wykwalifowana o 50% taniej niż wszędzie, wykonuje się w 24 godziny.
Potrzebne uczenie do nauki kroju i szycia.

Młyn ANGLO-CANADIAN Industrial Limited
Jener, Repre. ent. A. G. de Sharbinin Wilno, ul. W. Stefańska 29. Sprzedaje pszenną mąkę patent „pigę złotych medali“ „0000“ „000“ „ja-kość którą przewyższa ameryk. Sprzedaż w każdej ilości.

NAPRZECI W
Filji Kasy Skarbowej w Wilnie
otwartą została filja Domu Handlowego „INFORMATOR“
Wilno, hotel „New York“, W. Pohulanka 7.
Wpłata wszelkich podatków państwowych

Wielka Hamburgska
Loteria pieniężna
(ewent. główne wygrane w mk. złotych)
250.000, 240.000, 230.000 itd. itd.
Ciągnięcie 20-11-1924 r.
Cena losów włącznie listy i portorji
1/2 1/4 1/5 1/6 losa
Z — 3,50 6,50 12,50 Rtm
Wpłaty listowe przyjmują się we wszystkich walutach do rozliczenia.
Spisowna wysyła przez państw. koncesyj. kolektorów W. O. G. Strube Hamburg 36, Postwach 15.

Poszukuje się do majątku zarządzającej gospodarstwem krolesem. Pożądane poważne referencje. Zgłaszać się Zawalno 8-8.
Skradziono dokumenty z kłosem w banku Bunimowicza dnia 25-1 r. b., a mianowicie: upoważnienie Gl. Urz. Ziemińskiego, planotencje na majątki, niemiecki paszport, bilet na broń, książka polska w wydaniu przez P. K. U. w Wilnie i inne drobne notatki, nieważniące się. W. Ro-wiński Sierakowskiego 6. mieszk. 3.

Akuszarka z War
udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz.
Mickiewicza 46—6.

2 pokoje bez mebli do wynajęcia, z frontem wejściem w rejonie ul. Lwowskiej, tylko dla samotnego. O warunkach dowiedzieć się w Klubie Intel. Prac. Jagiellońska Nr. 10 od 8 do 10 wiecz. u sekretarza.

Najtaniej chleb!
w Fortunie ul. Mickiewicza 22 wejście z dziedzińca gdzie Cukiernia Zielonego Sztrala. Dostawa do domów, sklepów, restauracji i t. d.

Jabłka „Antonówki“ w każdej ilości kupujemy
T-wo Grekopol
Trocka 19

Poszukuje posady **ogrodnika**
żonaty bez dzieci, długoletnia praktyka. Posiadam świadectwa. Wilno, ul. Wileńska 37 m. 52. Rut.

D-r M. Mienicki
Chor. wener. syfilis i skórne (leczen. szklan. słonecznym góskim, ul. Wileńska 24 m. 31
Przyjmuje od 4-7

Pianino lub fortepjan chcą kupić. Pośrednikom wynagrodz. Szpitalna 7, wł. domu.